

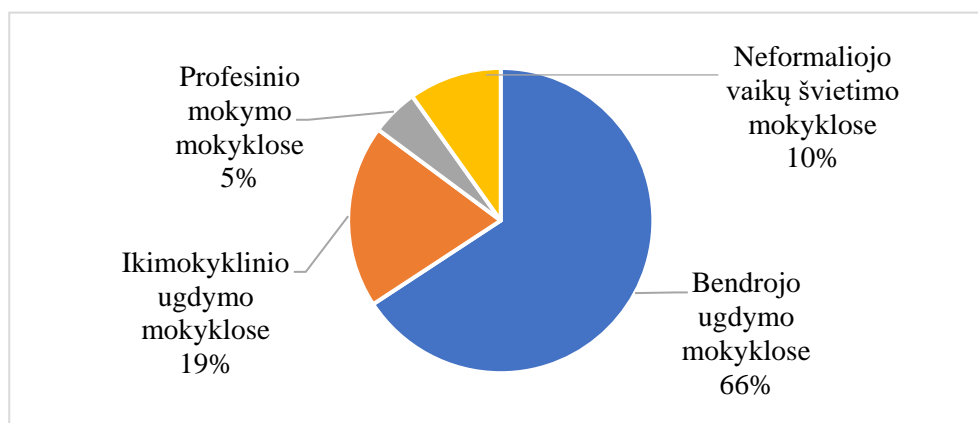
Kretingos rajono savivaldybė

Kretingos r. savivaldybės pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą vykdo Kretingos rajono švietimo centras (toliau – Centras)¹.

2021–2022 m. m. Kretingos r. savivaldybėje dirbo 701 pedagoginis darbuotojas, iš jų 461 (66 proc.) dirbo bendrojo ugdymo, 136 (19 proc.) – ikimokyklinio ugdymo, 35 (5 proc.) – profesinio mokymo, 69 (10 proc.) – neformaliojo vaikų švietimo įstaigose (žr. 1 pav.). Pastaruosius keletą metų pastebimas savivaldybės pedagoginių darbuotojų, ypač dirbančių bendrojo ugdymo įstaigose, skaičiaus mažėjimas (5 %) – 2019–2020 m. m. savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigose dirbo 483 pedagoginiai darbuotojai, 2020–2021 m. m. – 479.

1 pav. Daugiausia pedagoginių darbuotojų dirbo bendrojo ugdymo įstaigose

Pedagoginių darbuotojų skaičiaus pasiskirstymas pagal mokyklų tipus (procentais)

2022 m. Centras vykdė 19 ilgalaikių (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) pedagogų kvalifikacijos tobulinimo (toliau – PKT) programų (toliau – Programos) pagal Valstybinių ir savivaldybių mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų 2020–2022 metų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus. Jose dalyvavo 681 pedagoginis darbuotojas (žr. 1 lentelę).

Palyginti su praėjusiais metais, matyti, kad savivaldybėje praeitais metais ypatingas dėmesys buvo skirtas prioriteto *Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį* kryptčiai *Skaitmeninio raštingumo tobulinimas*, tačiau šiais metais Programų pagal šią kryptį nevykdyta. Didesnis dėmesys skirtas kitai šio prioriteto kryptčiai – *Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse*. Be to, daugiau Programų vykdyta ir daugiau dalyvių pritraukta pagal prioriteto *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas* kryptį *Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas*. Aktualios pagal dalyvių skaičių išliko ir prioritetai *Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas* atliepančios Programos.

¹ Prieiga internete <https://kretingosrsc.lt>.

1 lentelė. Daugiausia dalyvių tobulino kompetencijas pagal prioritetą *Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas*

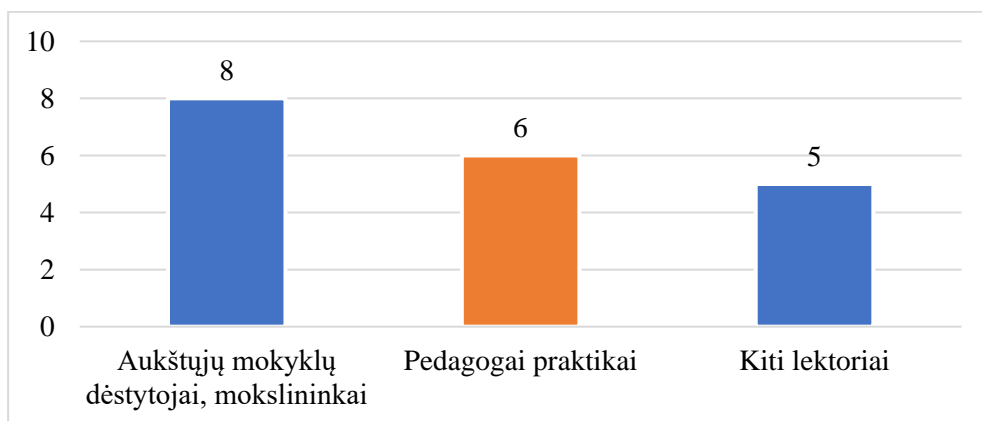
Vykdytų Programų ir dalyvių pasiskirstymas pagal prioritetus

Prioritetas / prioriteto kryptys	Vykdytų Programų skaičius	Vykdytų Programų dalyvių skaičius
Kompetencijų tobulinimas įgyvendinant šiuolaikinį ugdymo / mokymo turinį	5	209
Skaitmeninio raštingumo tobulinimas	–	–
I mokymąsi orientuotos vertinimo kultūros auginimas	3	115
Skaitymo gebėjimų ugdymas visose ugdymo srityse	2	94
Kompetencijų, reikalingų veiksmingai ugdyti skirtingų ugdymosi poreikių turinčius mokinius, tobulinimas	7	210
Mokinio skirtubių suvokimas, atpažinimas ir panaudojimas siekiant jo pažangos	4	98
Bendradarbiavimo gebėjimų, reikalingų ugdyti ir teikti reikalingą švietimo pagalbą ir paslaugas, tobulinimas	3	112
Vadovavimo ir lyderystės ugdymo / mokymo procesui ir švietimo įstaigai kompetencijų tobulinimas	7	262
Lyderystės ugdymui ir mokymuisi stiprinimas	3	102
Gebėjimų priimti sprendimus, grįstus duomenimis, stiprinimas	1	61
Mokyklos bendruomenės telkimas įgyvendinant įtraukties principą švietime	3	99
Iš viso:	19	681

Rajono pedagoginiai darbuotojai, dalyvavę įgyvendinant Programas ir plėtoję savo profesines kompetencijas, turėjo galimybę mokytis kartu su pedagogais praktikais, mokslininkais ir kitais lektoriais. Duomenys rodo, kad 2022 m. daugiau kaip 42 proc. (8 asmenys) lektorių buvo kviestiniai aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslininkai.

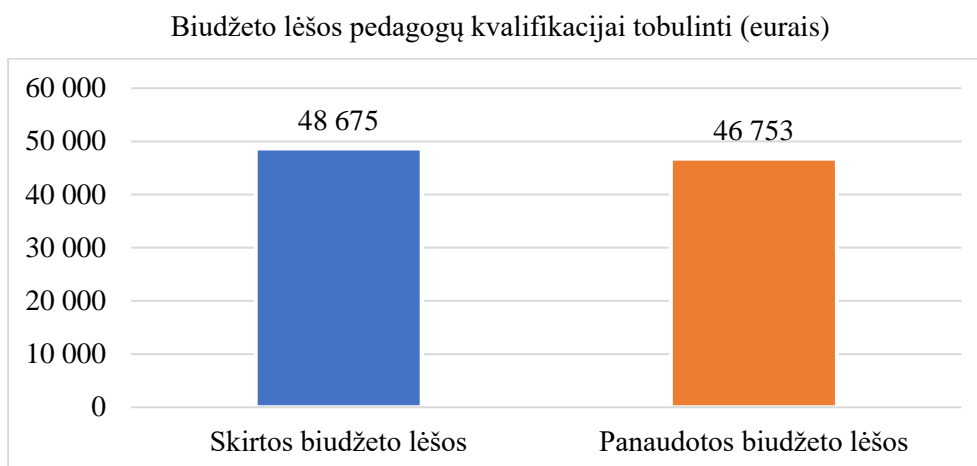
2 pav. Prioritetines Programas dažniausiai įgyvendino aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslininkai

Programas pagal prioritetus įgyvendinę (vykdę) lektoriai

Pedagoginių darbuotojų kvalifikacijai tobulinti savivaldybėje 2022 m. panaudotos beveik visos PKT skirtos lėšos (žr. 3 pav.). 2022 m. lėšų skirta panašiai kaip ir 2021 m., bet 2022 m. jų panaudota gerokai daugiau nei 2021 m. (78 proc.).

3 pav. Iš skirtų biudžeto lėšų mokytojų ir kitų ugdymo procese dalyvaujančių asmenų kvalifikacijai tobulinti panaudota 96 proc.

Kvalifikacijos tobulinimo galimybių užtikrinimas savivaldybėje

(pagal Centro veiklos išorinio vertinimo išvadas ir interneto svetainės puslapių apžvalgą, atliktą 2023 m. vasario–gegužės mėn.)

PKT renginių veiklą reglamentuoja Centro direktoriaus pasitvirtintas kvalifikacijos tobulinimo renginių organizavimo aprašas.

Kvalifikacijos tobulinimo Programų sąrašas skelbiamas Centro interneto svetainės *Neformaliojo švietimo* skiltyje, socialiniame tinkle *Facebook*, Centro *Naujienuose*. Kvietimai su informacija apie Programas ir lektorius siunčiami tikslinėms grupėms el. paštu. Kvalifikacijos tobulinimo Programų vykdymo vieta ir laikas derinami su mokyklos vadovais, atsižvelgiant į pamokų tvarkaraščius, stengiamasi sudaryti kuo palankesnes sąlygas pedagoginiams darbuotojams dalyvauti ilgalaikėse kvalifikacijos tobulinimo Programose.

Kretingos r. savivaldybėje tęsiamos veiklos pagal Mokinių pasiekimų ir pažangos gerinimo Kretingos r. švietimo įstaigose 2022–2024 m. veiksmų ir priemonių planą. Centras rengė susitikimus su švietimo įstaigų administracijos atstovais ir metodinių grupių pirmininkais, atliko apklausas dėl kvalifikacijos tobulinimo poreikio, aptarė PKT poveikį mokytojų darbui.

2020 m. Kretingos rajono švietimo centro veiklos išorinio vertinimo išvadose minima, kad seminarai, kursai, paskaitos, edukacinės išvykos, stažuotės ir kiti PKT renginiai buvo vykdomi, atsižvelgiant į ŠMSM patvirtintus tuo metu galiojusius PKT prioritetus, rajono mokinių nacionalinių pasiekimų ir brandos egzaminų analizės duomenis, mokyklų išorės audito ir vidaus įvertinimo išvadas, metodinių būrelių veiklos prioritetus. 2023 m. Centro svetainėje pateikiamas kiekvieno mėnesio veiklų planas, jame be kvalifikacijos tobulinimo Programų renginių skelbiami ir kiti specializuoti renginiai. Veiklų plane šalia renginių pavadinimų dar nurodomi jų lektoriai, vykdytojai, tikslinė grupė, renginio vieta ir data, registracijos nuoroda, bet pasigendama informacijos apie renginio trukmę. Jei Programa ilgalaikė ir susideda iš modulių, tai nurodoma renginio pavadinimo skiltyje. Centras pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas pedagoginių darbuotojų (išskyrus aukštųjų mokyklų darbuotojus) 2023–2025 metų prioritetines kvalifikacijos tobulinimo sritis įvardijo savo veiklos prioritetus:

1 prioritetas. Šiuolaikinės ugdymo praktikos, didaktikos, skaitmeninio raštingumo kompetencijų tobulinimas;

2 prioritetas. Kompetencijų, reikalingų įtraukties principų įgyvendinimui, tobulinimas;

3 prioritetas. Vadovo ir mokytojo lyderio kompetencijų tobulinimas.

Tai iš dalies atitinka prioritetines sritis: I sritis „Skaitmeninių kompetencijų stiprinimas“ ir IV sritis „Ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimas“ sujungtos į pirmą prioritetą, tačiau III sritis „Pilietinio ugdymo kompetencijų stiprinimas“ neatsispindi nė viename iš prioritetų.

Mėnesio planuose šalia kiekvieno renginio pavadinimo nurodoma, kuriam prioritetui renginys priskiriamas, atskirai paskelbtas institucinio lygio ilgalaikių (daugiau nei 40 val. trukmės) PKT Programų sąrašas su modulių pavadinimais.

Centras tenkina ir švietimo įstaigų pedagogų profesinio tobulėjimo poreikius. Jo metodininkas pagal poreikį planuoja renginius, konsultuoja suinteresuotuosius asmenis. Centro svetainėje informacija apie **konsultacijas** neskelbiama, bet pagal minėtas išorinio vertinimo išvadas galime teigti, kad Centras teikia konsultavimo paslaugas pagal poreikį.

Išorinio vertinimo išvadose minimos kelios institucijos veiklos tobulinimo projektinės veiklos galimybės. Atkreiptinas dėmesys į veiklą „Tikslingos, atliepiančios rajono pedagogų poreikius, projektinės veiklos plėtra“, kurią atspindi ir Centro svetainės duomenys. 2022 m. ir 2023 m. Centro komanda vykdo tęstinį projektą „Mokytojas – mokytojui“, vyksta metodinės valandos, apskritojo stalo diskusijos, supervizijos, intervizijos ir konferencijos, kurių metu dalijamasi pedagogų veiklos gerąja patirtimi. Centro pedagoginė psichologinė tarnyba skaito paskaitas įvairiomis temomis (pvz.: „Psichologinės krizės. Kaip padėti sau ir kitam?“, „Teigiamo klasės mikroklimato gerinimas“) mokyklos bendruomenei (vaikams, tėvams, mokytojams), pristato tyrimų išvadas ir rekomendacijas, susijusias su naujokų, pirmokų adaptacija, mokinio savijauta mokykloje. Rengiamos olimpiados, konkursai, parodos, projektai, edukacijos, konkursai, išvykos.

Centro svetainėje sistemingai kaupiamas **edukacinės patirties bankas**. Jis apima įvairių sričių gerosios patirties naujoves, skelbiamas pagal tematiką. Iš jo mokytojai gali atsisiųsti kolegų pamokų, veiklų ar taikytų metodų aprašymus. Čia taip pat kaupiami PKT renginių aprašai ir medžiaga.

Centro svetainėje yra atskira skiltis, skirta **ugdymo turinio atnaujinimui** (toliau – UTA), kurioje skelbiama visa naujausia su tuo susijusi informacija iš Švietimo portalą www.emokykla.lt, NŠA svetainės ir *YouTube* kanalo, susiję leidiniai ir Centre vykdytų renginių medžiaga.

Matyti, kad Centras glaudžiai bendradarbiauja su švietimo skyriumi, derina planus, nuolat aptaria iššūkius, teikia pagalbą pedagogų bendruomenei. Centras didelį dėmesį skiria PKT poreikiams išsiaiškinti, rengia ilgalaikes, į tęstinį kvalifikacijos tobulinimą orientuotas Programas. PKT Programoms vykdyti pagal galimybes kviečiami lektoriai iš užsienio šalių, pasirenkant lektorius didelis dėmesys skiriamas jų kompetencijoms, atsižvelgiama į tematiką, ankstesnių renginių dalyvių nuomones, kitų centrų rekomendacijas, klientų pageidavimus.

Anketavimo būdu **renkama grįžtamoji informacija** iš PKT renginių dalyvių ir lektorių. Metodiniuose būreliuose aptariama, kaip seminaruose įgytą patirtį ir žinias pedagogai pritaiko savo darbe, rajono ugdymo įstaigų direktorių pavaduotojai teikia grįžtamąjį ryšį po mokyklų bendruomenėms organizuotų renginių, vykdo refleksiją, stebi ugdymo procesą. Kuriami partnerystės tinklai su kitų regionų švietimo centrais ir švietimo įstaigomis, pasirašant su jais bendradarbiavimo sutartis.

Registracija į renginius vykdoma elektroninėje renginių registracijos sistemoje *Semiplius*.

Remiantis Centro veiklos duomenimis, atsispindinčiais interneto svetainės puslapiuose, ir švietimo centro veiklos išorinio vertinimo išvadomis, matyti, kad siekiama sudaryti galimybes pedagoginių darbuotojų bendrosioms ir profesinėms kompetencijoms ugdyti.

PKT poveikis ugdymo kokybei

Vadovaudamiesi Kretingos r. savivaldybės ir Centro pateiktais duomenimis, galime teigti, kad savivaldybė vykdo tikslingą PKT stebėseną, siekdama geresnės ugdymo kokybės.

Pedagogams, dalyvavusiems kvalifikacijos tobulinimo veiklose, pateikiamos mokymų naudingumo įvertinimo anketos, kuriose dalyviai nurodo naujai įgytų žinių taikymo ugdymo procese galimybes ir poveikį mokinių pasiekimams gerinti. Periodiškas renginių vertinimas padeda vykdyti bendrą PKT situacijos stebėseną (atliekama mokymų vertinimo analizė, identifikuojamos stipriosios ir tobulintinos sritys, įvertinamos rizikos).

Savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigos analizuoja nacionalinio mokinių pasiekimų patikrinimo (toliau – NMPP), pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo (toliau – PUPP) ir

valstybinių brandos egzaminų (toliau – VBE) rezultatus, numato mokyklos veiksmus ir priemones ugdymo kokybei gerinti, pateikia poreikį mokytojų bendrosioms ir dalykinėms kompetencijoms, lemiančioms mokinių mokymosi motyvaciją ir rezultatus, tobulinti.

Rajono mokyklų direktorių pavaduotojų metodinėje grupėje detalai aptariamas jų kvalifikacijos tobulinimo poreikis.

Pateikti duomenys rodo, kad pastebimas PKT poveikis mokinių pasiekimams ir pažangai, mokytojams po mokymų pritaikius naujus skaitmeninius įrankius, skaitmeninį turinį, naujus ugdymo(si) būdus ir metodus. Pedagoginių darbuotojų mokymuose pagilintos pamokos tobulinimo, mokinių asmeninės pažangos ir pasiekimų stebėjimo, fiksavimo, analizavimo ir grįžtamojo ryšio stiprinimo sričių žinios leido mokytojams sėkmingiau įvertinti mokinių individualumą, diferencijuoti mokymąsi, padėti mokiniams siekti asmeninių tikslų.

Savivaldybės atstovai, remdamiesi 2022 m. mokyklų įsivertinimo ir pažangos ataskaitų duomenimis, mano, kad kvalifikacijos tobulinimas turėjo įtakos mokinių pasiekimams ir pažangai: mokiniai išmokus dalykus siejo su naujais, dar nežinomais dalykais, nuolat grįžo prie išmokytų dalykų; gebėjo savarankiškai rasti informaciją įvairiuose šaltiniuose, mokėjo reflektuoti savo mokymąsi ir pasitikrinti; gebėjo didelį informacijos kiekį supaprastinti ir sutrumpinti. Mokiniai tapo aktyvesni, grįžtamasis ryšys sukūrė sąlygas mokiniams nuolat mokytis iš savo klaidų, patobulėjo mokėjimo mokytis kompetencija, didėjo mokinių mokymosi motyvacija.

Daugiau mokinių dalyvavo nacionaliniuose olimpiadų bei konkursų etapuose ir pasiekė geresnių rezultatų. Tarptautinėse olimpiadose dalyvavo net 50 proc. daugiau mokinių. Gerėjo lietuvių kalbos ir literatūros PUPP rezultatai.

Kryptingai, pagal šalies ir rajono pedagogų kvalifikacijos tobulinimo prioritetus ir mokyklų poreikį vykdomas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas daro **poveikį ir savivaldybės mokyklų, kaip organizacijų, pažangai.** Visos rajono mokyklų bendruomenės vykdo ilgalaikes (ne mažiau kaip 40 val. trukmės) kvalifikacijos tobulinimo Programas, orientuotas į mokyklos, kaip organizacijos, pažangą, pavyzdžiui, po mokymų apie pasidalytą lyderystę, vadybos sistemos *Lean* taikymą, kiekvienas bendruomenės narys prisiima atsakomybę už įstaigos veiklos rodiklius ir dalyvauja priimančias sprendimus.

Kvalifikacijos tobulinimo renginiuose įgytos žinios veikė bendruomenės narių veiklą, užtikrino mokinių saugumą ir lygias galimybes; darė didelę įtaką vidinei ir išorinei mokyklos kultūrai, lėmė reikšmingus teigiamus veiklos kokybės pokyčius ir mokinių ugdymo(si) rezultatus.

Mokyklos, besirengdamos atnaujinto ugdymo turinio diegimui, įtraukiajam ugdymui, veikė kolegialiai, bendradarbiavo tarpusavyje, dalijosi informacija, vedė atviras pamokas. Išplėtotas kolegialus mokymasis *kolega – kolegai*. Švietimo įstaigose plėtojama savanorystė.

Rekomendacijos

Atsižvelgiant į pateiktus duomenis, *siūloma*:

- savivaldybės lygmeniu daugiau dėmesio *skirti* PKT stebėsenai, *analizuojant*, ar dalyvaujant PKT Programose pedagogų įgyta mokymosi patirtis ir išplėtotos kompetencijos perkeliamos į praktiką;
- glaudžiau *bendradarbiaujant* su savivaldybės mokyklomis, *įtraukiant* vadovus, metodinius būrelius ir (ar) kitus bendruomenės narius, *stiprinti* PKT renginiuose dalyvavusių pedagogų motyvaciją taikyti mokymosi patirtį;
- interneto svetainėje *plėtoti* pagalbos pedagogams UTA įgyvendinimo klausimais galimybes, *papildant* ją praktinės veiklos pavyzdžiais, orientuotais į 2023–2026 m. PKT prioritetinės srities *Ugdymo praktikos ir didaktikos kompetencijų tobulinimas* įgyvendinimą.